

BDO NEWS

ÚNOR 2022 - ČÍSLO 2

WWW.BDO.CZ

ZORIENTUJTE SE V OBLASTI
UDRŽITELNOSTI A ZÍSKEJTE
NÁSKOK

NA STRANĚ 2

DAŇOVÉ DOPADY PŘEVODU
VÝROBY ZE ZAHRAŇIČÍ

NA STRANĚ 4

KDY JE NUTNÉ PODAT DODATEČNÉ
PŘIZNÁNÍ K DPH A KDY STAČÍ
VYKÁZAT V ŘÁDNÉM

NA STRANĚ 6

ÚVODNÍK

Vážení čtenáři,
únor 2022 je měsíc, kdy BDO v ČR slaví výročí 30 let od svého založení. Já jsem s BDO spojil svůj život již o rok později, ještě jako student. Doslechl jsem se tehdy ve škole o auditu a vůbec poprvé mne napadlo, že slyším o profesi, které bych se chtěl jednou věnovat. A bylo to po všech stránkách osudové setkání, protože nejen u auditu, ale i u BDO jsem zůstal dodnes.

Začal jsem tedy jako student, postupně jsem se vypracoval na asistenta auditora, poté na manažera, který již samostatně vedl zakázky, certifikovaného auditora, partnera a po určitou dobu i řídicího partnera BDO v ČR. Nyní zastávám roli předsedy Boardu. Stejně, jako se vyvíjela moje pozice ve společnosti, měnil se i samotný audit. Z dnešního pohledu nelze to, co jsme v prvních letech dělali, nazývat auditem. Tak moc se tato činnost změnila. Stále jsme se učili. Začínali jsme s papírem, tužkou a kalkulačkou. Počítač sloužil pouze k tomu, aby se v textovém editoru napsala zpráva. Dnes máme k dispozici nesrovnatelně účinnější technologie a nástroje. Kvalita našich služeb je i díky tomu na úplně jiné úrovni, my můžeme být zároveň mnohem

efektivnější a soustředit svou pozornost na oblasti, které za nás stroje udělat nedokážou.

BDO v ČR je fascinující příběh úspěchu české firmy. BDO bylo založeno českými partnery a je vlastněno a řízeno výhradně českými partnery dodnes. Nejsme dceřinou společností zahraniční entity ani žádná franšíza. Jsme ryze česká firma, která se díky vysoké kvalitě a rozsahu svých služeb stala významnou součástí páté největší celosvětové značky v našem oboru. Mezinárodní síť nám poskytuje servis a zázemí, know how světové úrovně, naši čeští klienti dostávají služby stejné kvality, jako jinde ve světě. Zároveň garantuje naši odbornou úroveň a kvalitu služeb, což pravidelně a přísně kontroluje. Lokální vlastnictví nám pak umožňuje být flexibilní, dělat rychlá rozhodnutí a v neposlední řadě je i zárukou našeho pevného vztahu k firmě, k dobře odvedené práci, k zaměstnancům i ke klientům. Ti jsou hlavním klíčem k našemu úspěchu.

Rok 2022 bude u nás probíhat ve znamení těchto třicetin. Budeme se k tomuto výročí průběžně vracet v podobě příběhů nás i našich klientů.

OBSAH

- ▶ 30 let BDO v České republice
- ▶ Zorientujte se v oblasti udržitelnosti a získejte náskok
- ▶ Daňové dopady převodu výroby ze zahraničí
- ▶ Přerušení časového testu při změně výše základního kapitálu akciové společnosti
- ▶ Kdy je nutné podat dodatečné přiznání k DPH a kdy stačí vykázat v řádném
- ▶ Chyby a omyly v daňových přiznáních – fyzické osoby
- ▶ Přehled našich plánovaných seminářů

BDO V ČESKU

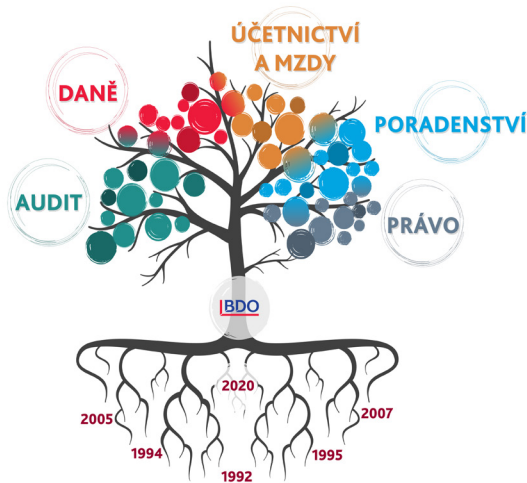
- ▶ Audit, daně, účetnictví & mzdové poradenství, právo, IT a zrnaletví
- ▶ Více než 450 odborníků
- ▶ 58 certifikovaných daňových poradců, 36 certifikovaných auditorů, 7 certifikovaných znaleckých expertů, 7 advokátů
- ▶ 6 kanceláří v České republice

Jménem svým a jménem všech partnerů a zaměstnanců BDO děkuji vám, našim klientům, spolupracovníkům a přátelům, že jste s námi. Věřím, že budeme mít během roku mnoho příležitostí se s vámi potkávat, pracovní i společensky. Přeji BDO vše nejlepší do další dekády. A nám všem společně přeji co nejvíce splněných snů.

Petr Slavíček
Partner

6. února 2022 tomu bylo 30 let, kdy byla společnost BDO zapsána do obchodního rejstříku tehdy ještě Československé federativní republiky. Od té doby se hodně změnilo, ať už jde o podnikatelské prostředí a trh, o obrovský pokrok v technologiích, ale i uvnitř samotné společnosti, která se během této doby vyvíjela, rostla a spojila s řadou dalších úspěšných firem a odborníků. To podstatné a důležité si však dokázala zachovat: své profesionální hodnoty, lidskou tvář a zdravou, otevřenou firemní kulturu.

Letošní výročí je pro nás příležitostí ke vzpomínkám, k zamyšlení nad současností a nad vizí, která nám udává směr do budoucna.

Toto výročí není jen o firmě jako takové. Je především o lidech, o klientech a jejich příbězích, které jsou s nimi spojené. A my těmito příběhy žijeme.

V průběhu roku se proto s vámi podělíme o ty nejzajímavější z nich, obohatíme je o své postřehy, zkušenosti a poskytneme doporučení či

inspiraci, která by mohla přispět na vaší další cestě k úspěchu. Miroslav Jandečka a Petr Slavíček se při příležitosti tohoto výročí setkali se dvěma ze tří zakladatelů BDO, Vlastimilem Hokrem a Jiřím Czabanem. Během diskuse o počátcích a dnešní podobě firmy, o změnách a vývoji trhu se jednoznačně shodli na tom, že úspěch byl, je a bude především o lidech, vzájemné úctě, spolupráci a podpoře osobního i profesního rozvoje.

Moderní technologie postupně nahradí automatizovatelnou práci, ale nikdy to nebude fungovat bez mezilidských vztahů a vzájemné důvěry.

ZORIENTUJTE SE V OBLASTI UDRŽITELNOSTI A ZÍSKEJTE NÁSKOK

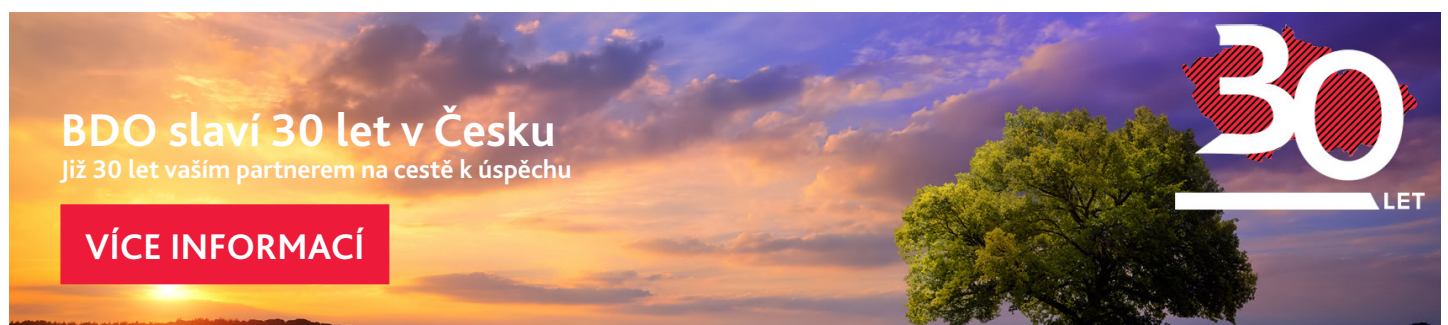
Zelená dohoda pro Evropu, Fit for 55, taxonomie, CSRD, uhlíková stopa, ESG... To jsou jen některé z nových pojmů, které začínají měnit svět byznysu. Chtěli byste se dozvědět, jak tyto nové přístupy ovlivní vaše podnikání? Připravili jsme pro vás přehled toho nejdůležitějšího z oblasti udržitelnosti.

Co je ESG

Jedním z těchto nových pojmů je ESG. Jde o rámec, který propojuje oblast životního prostředí („E“), sociální aspekty („S“) a správu a řízení organizací („G“). Přináší tak komplexní přístup k zodpovědnému podnikání a investování. ESG znamená další posun v přístupu k podnikání směrem k ještě většímu důrazu na jeho dopady z hlediska etiky. Tento přístup a s ním související standardy jsou také do značné míry východiskem pro novou legislativu Evropské unie v oblasti udržitelnosti.

Legislativa však není jediným tahounem změn. Čím dál tím více si změny vynucují samotní zákazníci. Například pro více než polovinu občanů České republiky je společenská odpovědnost firem důležitá a může ovlivnit i jejich rozhodování o nákupu (Ipsos, 2020). Dokonce až 65 % Čechů je ochotných připlatit si za produkt, který je společensky zodpovědný.

Firmy se dnes potýkají také se získáváním nových talentů a udržení

stávajících zaměstnanců. I zde může být ESG významnou příležitostí. Až pro 78 % lidí je totiž důležité, zda se jejich zaměstnavatel chová společensky odpovědně (Ipsos, 2019). Ještě více je to důležité pro nastupující generaci Z – u vysokoškoláků je to až úctyhodných 94 %.

Životní prostředí (environment, „E“)

Co se tedy konkrétně skrývá za jednotlivými písmeny zkratky ESG? „E“, které odkazuje na environmentální oblast, zahrnuje standardy definující, jak reportovat o dopadu na životní prostředí a rizicích z něj vyplývajících. Týká se zejména informací ohledně zmírňování změny či adaptace na změnu klimatu, nakládání s odpadem nebo podpory biodiverzity.

Měření uhlíkové stopy

Důležitou součástí této oblasti je také podávání zpráv o uhlíkové stopě organizace, výrobku či služby. Uhlíková stopa vyjadřuje množství skleníkových plynů, které produkujeme v souvislosti s každodenními aktivitami. Jde například o spalování fosilních paliv pro výrobu elektřiny, tepla nebo v dopravě. Pro účely měření a následných opatření se emise zpravidla rozdělují podle toho, nakolik jejich produkci může firma sama ovlivnit.

Rámec 1 – přímé emise

Jde o aktivity, které spadají pod daný podnik a jsou jím kontrolovány, při nichž jsou uvolňovány emise přímo do ovzduší. Zahrnují například emise z kotlů či generátorů spalujících fosilní paliva v podniku, emise z mobilních zdrojů (např. automobilů) vlastněných podnikem či emise z průmyslových procesů, emise ze zpracování odpadů či čištění odpadních vod v zařízeních provozovaných podnikem.

Rámec 2 – nepřímé emise z energie

Emise spojené se spotřebou nakupované energie (elektřiny, tepla, páry či chlazení), které nevznikají přímo v podniku, ale jsou důsledkem aktivit podniku. Jde o nepřímé emise ze zdrojů, které podnik přímo nekontroluje, přesto má na jejich velikost zásadní vliv.

Rámec 3 – další nepřímé emise

Emise, které jsou následkem aktivit podniku a které vznikají ze zdrojů mimo kontrolu či vlastnictví podniku, ale nejsou klasifikovány jako Rámec 2. Jedná se např. služební cesty letadlem, ukládání odpadu na skládku, nákup a dopravu materiálu třetí stranou atp.

Zmírňování změny klimatu:

- ▶ Zateplení budov
- ▶ Energeticky úsporné spotřebiče
- ▶ Výhodnější technologické procesy
- ▶ Využití solárních systémů
- ▶ Obměna vozového parku

Příklady opatření přijatých v návaznosti na zmapování uhlíkové stopy

Sociální aspekty (social, „S“)

Sociální oblast zahrnuje standardy definující, jak reportovat o dopadech na lidi a rizika z nich vyplývající v rámci „ekosystému“ podniku. Zahrnuje oblast rovných příležitostí, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, lidských práv nebo ochrany osobních údajů.

Zasměstnanci:

- ▶ Realizace průzkumu spokojenosti
- ▶ Školení managementu

- ▶ Opatření ke sladování pracovního a soukromého života
- ▶ Revize systému odměňování
- ▶ Prověření pracovních postupů z hlediska bezpečnosti práce

Příklady opatření ke zmírnění rizika fluktuace zaměstnanců

Správa a řízení (governance, „G“)

Oblast správy a řízení organizace zahrnuje standardy definující, jak reportovat aspekty udržitelnosti, které se týkají přímo vlastní vykazující jednotky. Tato oblast stanoví kritéria pro reportování ohledně složení vrcholových orgánů společnosti či postupů pro prevenci a detekci neetického nebo korupčního jednání.

Compliance:

- ▶ Zavedení etické linky (whistleblowing aplikace a ochrany oznamovatelů)
- ▶ Školení managementu v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob

Příklady opatření pro detekci podvodů nebo jiného neetického jednání

„Zelená“ legislativa EU přehledně

Zelená dohoda pro Evropu (Green Deal)

Mezi hlavní důvody změn patří samozřejmě legislativa. V oblasti udržitelnosti došlo v poslední době k velkým změnám, což ztěžuje orientaci v nových pravidlech.

Asi nejvíce skloňovaným dokumentem je Zelená dohoda pro Evropu. Je to soubor politických iniciativ Evropské komise, jejichž hlavním cílem je dosáhnout toho, aby Evropa byla v roce 2050 klimaticky neutrální. Zelená dohoda pro Evropu má nastavit závazný rámec vedoucí ke snížení emise skleníkových plynů v EU do roku 2030 o 55 % ve srovnání s rokem 1990. Druhým cílem dohody je transformace evropské ekonomiky tak, aby byla dlouhodobě udržitelná.

Jedním z významných iniciativ je balíček **Fit for 55**, který zavádí nová pravidla v oblasti **klimatu, energetiky a dopravy**. V návaznosti na Zelenou dohodu EU reviduje dosavadní právní předpisy tak, aby bylo možné naplnit zmíněné ambiciózní cíle. Balíček obsahuje například systém pro obchodování s emisemi, cíle členských států v oblasti snižování emisí, emisní normy pro osobní automobily a dodávky, zdanění energie nebo mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích.

EU Taxonomie a udržitelné finance

Taxonomie EU je společný evropský klasifikační systém pro ekologicky udržitelné činnosti. Má posílit transparentnost v oblasti dopadů činnosti firem na životní prostředí. Bude mít vliv na přístup firem k financím, ať už hlediska získání investic, úvěrů nebo například dotací.

Taxonomie definuje šest environmentálních cílů. Hospodářská činnost je považována za udržitelnou, pokud přispívá alespoň k jednomu z těchto cílů, aniž by současně významně poškozovala kterýkoli z ostatních cílů. Mezi zmíněné cíle patří:

1. Zmírňování změny klimatu
2. Přizpůsobení se změně klimatu
3. Udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů
4. Přechod na oběhové hospodářství, včetně předcházení vzniku odpadů a jejich recyklace
5. Prevence a omezování znečištění a
6. Ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů

CSRD aneb novinky ve firemním výkaznictví

Evropská komise připravila také návrh směrnice CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive), která mění pravidla podávání zpráv podniků o udržitelnosti. Významně rozšiřuje rozsah požadavků dosavadních právních předpisů a nastavuje ESG reporting. Mezi novinky patří zejména následující:

- ▶ rozšíření povinností na mnohem širší okruh společností – změny se dotknou společností s více než 250 zaměstnanci a s roční obratem více než 50 mil. EUR, případně společností s celkovou bilanční sumou roční rozvahy přesahující 43 mil. EUR ročně nebo veřejně obchodovatelných společností
- ▶ zavádí podrobnější požadavky na podávání zpráv podle vydefinovaných standardů EU
- ▶ nefinanční reporting bude nově podléhat povinnému audiu

Předpokládá se, že směrnice by měla být do českého právního řádu transponována do konce roku 2022 a že nové povinnosti budou platit od roku 2023.

Co udělat krok za krokem

Prvním krokem by mělo být získání informací ohledně nových pravidel a připravovaných změn. V návaznosti na to doporučujeme zvyšovat povědomí o ESG ve vaší společnosti a napomoci tak dalším krokům vedoucím k požadovaným změnám. Pomoci vám může některý z našich chystaných [seminářů](#).

Pokud máte nezbytné informace, můžete určit, které oblasti ESG jsou pro vás důležité, ať už z hlediska rizik, stakeholderů nebo nové legislativy. Ta se vás může dotknout i nepřímo – například pokud jste součástí dodavatelského řetězce větší (či zahraniční) firmy, uvažujete o vstupu klíčového investora nebo potřebujete úvěr. Nové požadavky se promítnou také do podmínek dotačních programů nebo veřejných zakázek státu.

Projděte si svoji současnou strategii udržitelnosti a firemní procesy z hlediska ESG. Vyhodnoťte zjištěná rizika, nedostatky a příležitosti a promyslete, jaké kroky jsou potřebné ke zlepšení. Součástí této analýzy může být také mapování uhlíkové stopy a posouzení možnosti jejího snížení.

Připravte akční plán opatření pro zlepšení firemních procesů z hlediska ESG. Sledujte pokroky a podělte se o nich se zainteresovanými stranami. Rádi vám představíme možnosti, jak se ve vaší firmě posunout k větší udržitelnosti. Obraťte se na nás a společně vymyslíme to nejlepší řešení pro vaši společnost.

Stanislav Klika
stanislav.klika@do.cz

DAŇOVÉ DOPADY PŘEVODU VÝROBY ZE ZAHRAŇIČÍ

Naši kolegové z BDO v USA zpracovali zajímavou [studii](#), ve které definují 7 faktorů, které mohou významným způsobem ovlivnit úspěšnost velkých nadnárodních podniků, jakož i vývoj národních ekonomik v roce 2022. Mezi tyto faktory patří mimo jiné i snaha o snižování závislosti na Číně přesunem výroby blíže ke konečnému zákazníkovi do domácí ekonomiky, tzv. "nearshoring."

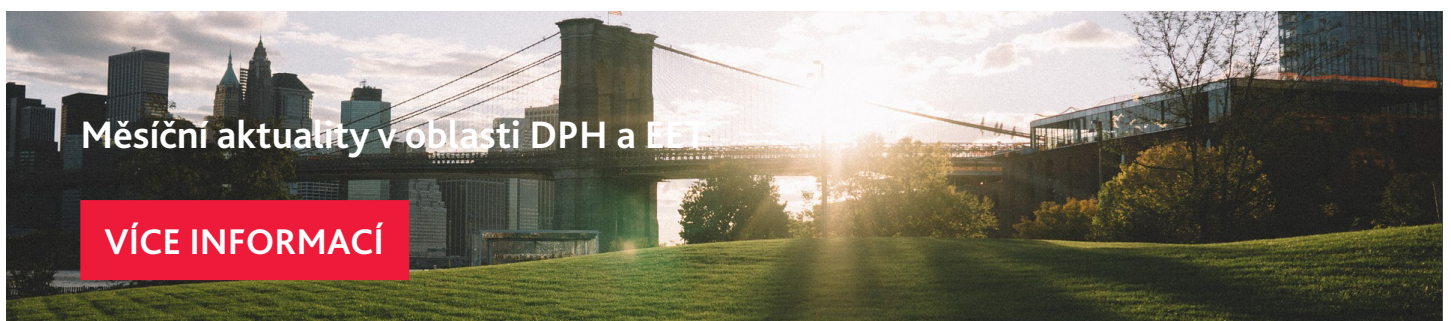
V době, kdy dodavatelsko odběratelské řetězce byly narušeny pandemií Covid 19 celosvětově, lze předpokládat, že k přesunu výroby zpět bude docházet nejen na území USA.

S přesunem výrobních programů je spojena problematika převodních cen označovaná jako „přesun funkce“. Jde o situaci, kdy dochází nejen k převodu výrobních strojů ze zahraničí, ale mnohdy také celých výrobních programů, a to za podmínek, které byly sjednány jinou entitou ve skupině, než je společnost, jež bude v převedeném výrobním programu pokračovat v domácí daňové jurisdikci.

V České republice jsme se s přesunem funkce v minulosti již setkávali. Důvodem pro převod výrobního programu však nebylo omezení závislosti na Číně, jako je tomu nyní v USA, ale snaha o dosažení takzvaných úspor z přemístění. Jednalo se například o situace, kdy do české dceřiné společnosti byly německou mateřskou společností přemístěny výrobní programy, u nichž se na území Německa již nedařilo z důvodu vysokých výrobních nákladů realizovat plánovaný zisk. Německá daňová správa v takovýchto situacích uvalila na převáděný ziskový potenciál, takzvanou daň z odchodu. Její výše byla vypočtena na základě cash flow, jaké by výrobní podnik generoval, pokud by k převodu nedošlo.

V praxi bylo možné se setkat se situací, kdy německá mateřská společnost přenesla povinnost hradit poplatek za odchod na českou dceřinou společnost, a to formou licenčního poplatku. Důvodem pro takovýto postup byla skutečnost, že česká daňová legislativa nemá konkrétní zákonnou úpravu, která by řešila, jakým způsobem měl být tento poplatek zohledněn v základu daně v situaci, kdy byl součástí ceny za převedený výrobní program.

Pro účely převodních cen je nezbytné, aby společnost, jež bude ve výrobním programu pokračovat, byla schopna prokázat, že ceny, za které výrobní zařízení nabyla, byly sjednány tržně obvyklým způsobem. U licenčních poplatků je pak nezbytné prokázat, co je jejich podstatou a jaký benefit přináší. V situaci, kdy společnost pouze pokračuje ve výrobním programu, aniž by byla schopna změnit ceny sjednané převádějíci mateřskou společností s konečným zákazníkem, pro něhož jsou produkty vyráběny, může být prokazování benefitu plynoucího z hrazeného licenčního poplatku problematické.

Pro řešení celé situace je nezbytné nejprve správně definovat smluvní vztah, na jehož základě k převodu výrobního programu dochází. Pokud by tento smluvní vztah nesl známky převodu části obchodního závodu, měl by český podnik účastníci se takovéto transakce, postupovat dle platné české účetní a daňové legislativy.

V případě převodu části obchodního závodu dává platná česká účetní legislativa možnost volby. Přidaná hodnota převáděné části výrobního závodu spočívající v převáděných smluvních kontraktech, jejichž hodnota nebyla zachycena v aktivech převádějící společnosti, může být u přijímající společnosti vyčíslena formou oceňovacího rozdílu. Výše tohoto oceňovacího rozdílu bude zjištěna jako rozdíl mezi cenou uhrazenou přijímající společností za převedený výrobní program a sumou zůstatkových cen převáděných výrobních zařízení, popřípadě dalšího majetku, zachycených v účetnictví zahraniční převádějící společnosti.

Druhou možností je použití goodwillu. Jedná se o rozdíl mezi individuálním přeceněním jednotlivých převáděných výrobních zařízení provedeným příjemcem výrobního programu a cenou uhrazenou za převáděný výrobní program. Pokud bychom vycházeli z předpokladu, že ceny produktů převedeného výrobního programu mají zůstat nezměněny, neboť zisku z přemístění výroby má být dosaženo snížením nákladů, pak se použitím goodwillu příjemce výrobního programu může dostat do důkazní nouze.

Představme si výrobní společnost, která je zcela ovládána mateřskou společností, jež o převodu části obchodního závodu rozhodla. V průběhu let, po které bude přijímající společnost pokračovat ve výrobním programu dojde k nárůstu energií či osobních nákladů. K tomu, aby bylo možné prokázat, že právě tyto náklady, u nichž tržní riziko sjednání ceny nese přijímající společnost, byly důvodem, proč nedošlo k realizaci úspory z umístění, bude nezbytné porovnat náklady před a po přemístění výrobního programu. V situaci, kdy bude použit goodwill, budou odpisy převedených výrobních zařízení vypočteny jiným způsobem, než kdyby k přemístění výrobního programu nedošlo. Tato skutečnost analýzu odchylek od plánované úspory nákladů znepřehlední.

Neschopnost příjemce výrobního programu prokázat odpovědnost za důvody ztrát generované převedeným výrobním programem, může v případě daňové kontroly vést k závěru, že entitě pokračující ve ztrátové výrobě mělo být poskytnuto cenové narovnání ze strany ovládající společnosti, jež o převodu výrobního programu rozhodla, neboť svým rozhodnutím způsobila ovládané společnosti pokračující ve výrobě újmu.

Podnikům, na něž má být z jiné země převeden výrobní program, doporučujeme včas konzultovat danou problematiku s daňovými poradci a specialisty na problematiku převodních cen v obou dotčených daňových jurisdikcích. Pouze tak se lze vyhnout situaci, kdy částka uhrazená jako poplatek za odchod v zemi převodce výrobního programu bude podruhé zdaněna v zemi příjemce z důvodu neuznání výše a způsobu, jakým bude zahrnuta do daňově účinných nákladů.

Tématice dopadů sjednocením korporátní daně na 15 % u nadnárodních podniků, které jsou považovány za technické lídry tak, aby tyto podniky byly motivovány k návratu svého know how do domácí jurisdikce se ve vazbě na převodní ceny se budeme věnovat v budoucnu.

Lenka Lopatová
lenka.lopatova@bdo.cz

PŘERUŠENÍ ČASOVÉHO TESTU PŘI ZMĚNĚ VÝŠE ZÁKLADNÍHO KAPITÁLU AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI

Příjem z prodeje akcií je zdanitelným příjmem. Od daně z příjmu se však osvobozují příjmy z úplatného převodu akcií, pokud doba mezi jejich nabytím a převodem přesáhla alespoň 3 roky. Zákon v souvislosti s tím stanoví řadu kazuistických pravidel upravujících, za jakých okolností se tato doba přeruší (začne se počítat zcela od počátku), případně v jakých situacích je její běh zachován. Tato doba bývá označována jako časový test.

Pozornost veřejnosti si v nedávné době získala série rozhodnutí správních soudů, kterou následně v listopadu 2021 zakončil třetí senát Ústavního soudu. Ústředním sporným bodem mezi účastníky bylo posouzení, zda je zachován časový test i tehdy, je-li v rámci jeho běhu nominálně zvýšen základní kapitál emitující akciové společnosti z jejich vlastních zdrojů a s akciemi je naloženo tak, že jsou vyměněny (tj. původní akcie jsou nahrazeny novými akciemi s vyšší jmenovitou hodnotou).

Vyšší soudy přitom dospěly k závěru, že k přerušení časového testu nedochází jedině v případě, kdy jsou akcie emitentem „vyměňovány“ za jiné akcie o celkové stejné jmenovité hodnotě. Jde tak v zásadě o případy štěpení, spojování akcií, změnu druhu či práva s akcií spojených, či o některé formy přeměn obchodních korporací. V případě výměny akcie za akcii vyšší jmenovité hodnoty naopak dojde k přerušení časového testu a akcionář, který akcie v této době převede, musí takto dosažený příjem zahrnout do základu daně.

Kasační soud navíc odchylně od krajského soudu dospěl k závěru, že není důvod činit rozdíly mezi jednotlivými technikami provedení nominálního zvýšení základního kapitálu, tj. výměnou nebo okolkováním, neboť jejich ekonomický účinek, tj. účinek z pohledu správy daní, je zcela totožný.

Z odůvodnění jednotlivých rozhodnutí se nabízí i obecné pravidlo, dle něhož dochází-li k jakékoli změně výše základního kapitálu, přerušuje se časový test bez dalšího. Proti tomu je třeba namítat, že se soudní přezkum v uvedené věci omezoval pouze na tzv. nominální zvýšení základního kapitálu (z vlastních zdrojů) zvýšením jmenovité hodnoty akcií, které může být technicky provedeno shora uvedenými způsoby, a že ho proto nelze v žádném případě zobecňovat na libovolné změny základního kapitálu.

Závěrem uvádíme, že soudní přezkum veřejné správy je téměř bezvýjimečně vázán tvrzeními jednotlivých účastníků. Je proto pravděpodobné, že existují závažné a přesvědčivé argumenty, s nimiž se soudy v tomto sporu jednoduše neměly možnost vypořádat, a které by dle našeho názoru s velkou pravděpodobností posunuly stanovisko soudců opačným směrem.

Jiří Šmatlák, Filip Lukačovič
jiri.smatlak@bdolgal.cz, filip.lukacovic@bdolegal.cz

KDY JE NUTNÉ PODAT DODATEČNÉ PŘIZNÁNÍ K DPH A KDY STAČÍ VYKÁZAT V ŘÁDNÉM

Nacházíme se v období tvorby ročních účetních závěrek. Tento čas je spojený nejen s důsledným dokladováním a zkoumáním zůstatků rozvahových účtů, ale i snahou dořešit otevřené obchodní případy. Výsledkem jsou různé dobropisy, bonusy, pozdě schválené přijaté faktury, které je potřeba zohlednit v přiznání k DPH. Je možné vše uvést do řádného daňového přiznání nebo je naopak potřeba podat dodatečné daňové přiznání? Uvedme si několik situací.

1. Oprava sazby daně vede vždy k dodatečnému přiznání
Plátce obdržel 7. února fakturu za leden v základní sazbě 21 %, ale byl přesvědčen, že správná sazba je 15 %. Po několika týdnech přesvědčil dodavatele o své pravdě a ten vystavil opravný daňový doklad na rozdíl sazeb. Vystavovatel je oprávněn, aby mu správce daně vrátil rozdíl, o který původně odvedl více DPH, ale pouze prostřednictvím podání dodatečného daňového přiznání na leden. Příjemce nic opravovat nemusí, protože i když dostal doklad v sazbě 21 %, mohl si z něj uplatnit DPH jen ve správné výši, tedy té odpovídající sazbě 15 %.

2. Nárok na odpočet je 3 roky, ale pozor na koeficient
Pokud plátce přijme daňový doklad, u něhož má jen částečný nárok na odpočet, protože přijatou službu nebo nakoupené zboží používá jak pro činnost, z níž odvádí DPH, tak i pro činnost, která je osvobozená bez nároku na odpočet, je limitovaný obdobím, v němž může odpočet uplatnit. Lhůta pro nárokování odpočtu zůstává i v tomto případě tříletá, ale v řádném daňovém přiznání si může plátce takové DPH nárokovat jen v roce, kdy si mohl DPH z nákupu poprvé nárokovat. V únoru si tak nemůže dát do odpočtu doklad s částečným odpočtem, který obdržel v prosinci předchozího roku a pro uplatnění odpočtu musí podat dodatečné daňové přiznání do prosince.

3. Opomenutá faktura za pořízení zboží z EU
Při odsouhlasování vzájemných pohledávek a závazků plátce v únoru zjistí, že mu prosincová faktura za zboží z Německa uvízla ve schvalovacím procesu a nedostala se do účtárny. Český zákon o DPH umožňuje bez sankčně uvést, a tedy zdanit fakturu za nákup zboží z EU v řádném daňovém přiznání se zpožděním. Je to možné i v případě, kdy se faktura vztahuje k předchozímu kalendářnímu roku, ale za podmínky, že kupující plátce má u této faktury plný, nikoliv částečný nárok na odpočet.

4. Dobropis na změnu základu daně
Oprava základu daně je samostatným zdanitelným plněním, a proto se uvádí vždy do řádného daňového přiznání za období, kdy nastala skutečnost vedoucí ke změně daňového základu. Tou může být například den dohody na snížení ceny, den vrácení přijaté platby nebo den schválení reorganizačního plánu.

5. Nezapomenout na změnu zálohového koeficientu
Plátci, kteří musí krátit své odpočty koeficientem, spočítají v daňovém přiznání za prosinec nebo 4. čtvrtletí vypořádací koeficient. Ten pak používají v následujícím roce jako zálohový. Když dojde zpětně ke změně vypořádacího koeficientu předchozího roku, musí plátce začít v novém roce používat změněný koeficient od měsíce/čtvrtletí, které následuje poté, co byl plátci nový vypořádací koeficient vyměřen.

Petr Vondraš
petr.vondras@bdo.cz

CHYBY A OMYLY V DAŇOVÝCH PŘIZNÁNÍCH – FYZICKÉ OSOBY

Sblížím se termínem pro podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2021 je vhodné si zrekapitulovat oblasti, ve kterých fyzické osoby při přípravě svých přiznání chybují. Nižší Vám přinášíme přehled chyb a omylů, se kterými se v naší praxi setkáváme spolu s informací, jaký je jejich dopad z pohledu případných sankcí ze strany úřadů.

Povinnost podat daňové přiznání a uvést určité typy příjmů
Zjednodušeně lze říci, že daňové přiznání nemusí podávat osoby bez příjmů (resp. s celkovými příjmy do 15 000 Kč), osoby, které mají téměř výhradně příjem ze zaměstnání od jednoho zaměstnavatele (ostatní příjmy celkem do 6 000 Kč) a osoby, které vstoupily do paušálního režimu a nijak neporušily jeho podmínky.

Často se v praxi setkáváme s tím, že fyzické osoby opomenou podat daňové přiznání v situacích, kdy sice realizovaly příjem nad uvedené hranice ostatních příjmů, avšak přiznání nepodají v mylné představě, že uvedené hranice jsou hranicí zisku (tedy rozdílu mezi příjmy a výdaji) či čistých příjmů, a nikoliv pouze hranicí hrubých příjmů (např. před odečtením pořizovací ceny aktiv či před odečtením srážkové daně zaplacené zahraniční). Pokud tedy osoba například prodá automobil za kratší dobu než za jeden rok od jeho koupi, byť se ztrátou, či cenné papíry za více než 100 tisíc Kč ročně i s jen malým ziskem, smění kryptoměny za nový telefon apod., s největší pravděpodobností jí vzniká povinnost podat daňové přiznání.

Dalšími často opomíjenými důvody pro podání daňového přiznání jsou například ukončení penzijního či životního pojištění, na které byly čerpány daňové výhody, obchody s cennými papíry či zisky plynoucí z cenných papírů v zahraničí, transakce s kryptoměnami jako jsou směny za jiné kryptoměny či NFT, směny za zboží apod. V neposlední řadě jsou to také zaměstnanecké akciové programy, u kterých v některých případech vzniká povinnost zaměstnance zdanit rozdíl mezi tržní cenou nabytých cenných papírů a úplatou za ně v daňovém přiznání (navzdory očekávání, že je za zdanění vždy zodpovědný zaměstnavatel).

V situacích, kdy přiznání podáno není, hrozí pokuta za opožděné tvrzení daně, tedy pokuta za pozdní podání daňového přiznání. Ta se počítá z celkové daně (nikoliv doplatku daně), a může tak být poměrně vysoká. Není totiž neobvyklé, že si osoby toto pochybení uvědomí s větším zpožděním. Pokud pak například osoba, která má příjmy ze zaměstnání ve výši přibližně 80 tisíc Kč měsíčně, podá své daňové přiznání s půlročním zpožděním, hrozí jí sankce přibližně 6 tisíc Kč, přestože nerealizovala významnější zisk.

Pokud uvedením daných příjmů vznikne také nedoplatek daně, hrozí osobám sankce ve formě úroku z prodlení cca 12 % daňového nedoplatku za rok.

Do daňového přiznání se neuvádějí osvobozené příjmy. Rádi bychom však připomněli povinnost podat oznámení o osvobozených příjmech v případě, že dosahují více než 5 milionů Kč za rok. Opomenutí podání oznámení vede k nemalým sankcím v závislosti na délce zpoždění s podáním (0,1 % - 15 % osvobozeného příjmu). Osvobozenými příjmy, které je třeba hlásit, mohou být například příjmy z dědictví (nemovité i movité věci), příjmy z darů (např. mezi rodinnými příslušníky), příjmy z prodeje cenných papírů po 3 letech držby či obchodních podílů po 5 letech držby.

Termín pro podání daňového přiznání

Poměrně velké množství osob zaznamenalo změnu lhůt pro podání daňového přiznání platné od loňského roku. Z klasické lhůty 1. 4. je za určitých okolností lhůta automaticky prodloužena na první pracovní den v květnu (2. 5. 2022). Aby k prodloužení došlo, musí být podání učiněno elektronicky, tj. např. datovou schránkou, kvalifikovaným certifikátem či přes portál Moje daně (s ověřenou identitou).

Zároveň je důležité si uvědomit, že pokud je přiznání, i elektronicky, podáno před 1. 4., také lhůta pro platbu případného nedoplatku daně je právě 1. 4. a nikoliv 2. 5. Je třeba tedy přemýšlet nad tím, kdy osoba přiznání reálně podá. Pokud spěchá osoba na přeplatek, měla by podat daňové přiznání, jakoukoliv formou, do 1. 4. Pokud naopak chce podávající osoba zaplatit daň co nejpozději, měla by své přiznání podat až po 1. 4.

Formální náležitosti daňových přiznání

Co se týče chyb ve formálních náležitostech daňového přiznání, často se setkáváme s tím, že osoby vyplňují jako svou adresu tu, na které se momentálně zdržují, a nikoliv adresu svého trvalého pobytu (tedy z občanského průkazu). Toto je s velkou pravděpodobností způsobeno názvem kolonek „adresa místa pobytu“. Chybné vyplnění adresy však může vést osobu k tomu, že přiznání podá na jiný finanční úřad nežli svůj místně příslušný či je podání odmítnuto. Z toho pak opět může vyplynout zpoždění v podání daňového přiznání, než si finanční úřady mezi sebou přiznání přepošlou.

Pokud podávají osoby daňové přiznání v papírové podobě, doporučujeme překontrolovat, že je přiznání podepsáno – a to jak v kolonce podpis, tak na případné žádosti o vrácení přeplatku (jsou tedy třeba dva podpisy na jedné straně). Jinak přeplatek nebude vrácen.

Dále doporučujeme v daňovém přiznání uvádět kontakt – ať již telefon či email. Pokud správce daně zjistí nějaké drobné nesrovnalosti, velice často neformálně (tedy telefonicky či emailem) vyzve osobu k jejich nápravě. Pokud kontakt uveden není, nezbyváá správci daně nic jiného než zaslat oficiální písemnou výzvu, což může pozdržet například vrácení přeplatku na dani, který mnoho osob netrpělivě očekává. Pokud osoba nechce správci daně sdělovat vyžádané informace po telefonu, samozřejmě může odmítnout informace sdělit a požádat o zaslání písemné výzvy – tu lze později řešit s daňovým poradcem.

Chybějící přílohy a důležité podmínky pro uplatnění daňových výhod

Pro uplatnění různých položek pro snížení daňové povinnosti je potřeba předložit množství podkladů. Vodítkem pro potřebné podklady může být podpisová strana formuláře daňového přiznání, kde jsou v horní části uvedeny „Přílohy DAP“. Z naší zkušenosti osoby často nepřikládají k daňovému přiznání přílohy, které v seznamu výslovně uvedeny nejsou (zejména proto, že jsou třeba doložit pouze první rok uplatnění), avšak bez nich obvykle správce daně položky neuplatní:

U odpočtu ve formě zaplacených úroků z hypotečního úvěru na bytové potřeby požaduje správce daně v prvním roce uplatnění předložit smlouvu o hypotečním úvěru. Dále je vhodné předložit list vlastnictví z katastru nemovitostí. Z těchto podkladů musí být zřejmé splnění podmínek pro uplatnění odpočtu, tedy že osoba uplatňující odpočet je vlastníkem nemovité věci a také účastníkem úvěrové smlouvy. Zároveň je třeba pamatovat na to, že při uzavření smlouvy o smlouvě budoucí nelze uplatňovat úroky hned od počátku – je nutné naplnit podmínku trvalého bydlení v dané nemovitosti, což samozřejmě není možné, pokud je nemovitá věc ve výstavbě.

U uplatnění odpočtu ve formě příspěvky na penzijní či životní pojištění požaduje správce daně pojistnou smlouvu v prvním roce uplatnění.

U daňového zvýhodnění na dítě poměrně často chybují rodiče v tom, že si daňové zvýhodnění uplatňují oba za stejné dítě. Toto však správce daně velmi často zjistí, data (např. rodné číslo dítěte) k těmto záležitostem má dostupné.

Další tipy, které mohou vést ke snížení daňové povinnosti a rychlejšímu průběhu daňového řízení

V daňovém přiznání za rok 2021 bude možné zpětně uplatnit vyšší nárok na daňové zvýhodnění pro druhé a další dítě (nebylo promítnuto v průběžných mzdách). Pokud tedy nezažádala osoba o roční zúčtování příjmů u zaměstnavatele, doporučujeme daňové přiznání podat a zvýšené částky uplatnit.

Fyzické osoby poměrně často uplatňují v daňovém přiznání u příjmů z nájmu tzv. výdaje procentem z příjmů (30 % z příjmů či 600 tisíc Kč, nižší z těchto dvou), namísto uplatnění skutečných výdajů. Při uplatnění skutečných výdajů je však možné odečíst daňové odpisy pronajímané věci, tedy předem určené rozložení pořizovací ceny do výdajů (základu daně) v průběhu let. Ty často z daňového hlediska postačují na pokrytí příjmů z nájmu, a nevznikne tak z těchto příjmů daňová povinnost. Situace je však poměrně komplexní a je třeba zkoumat případ od případu, v jakých situacích se uplatnění skutečných výdajů spolu s odpisy či změna na uplatnění výdajů tímto způsobem skutečně vyplatí.

Dále doporučujeme pečlivě evidovat veškeré pořizovací ceny či výdaje započítávané proti příjmům u různých typů příjmů. Správce daně si může tyto podklady vyžádat obvykle až 3 roky po podání daňového přiznání. Osoba musí být schopná položky doložit, přestože není obvykle povinná předkládat jejich evidenci a podpůrné materiály spolu se samotným podáním. Pokud osoba uspokojivě nedoloží tvrzené údaje (zde výdaje), může správce daně v následných řízeních doměřit daň z příjmů spolu s penále (20 % výsledné daně) a úrok z prodlení (cca 12 % ročně).

U vysokopříjmových osob doporučujeme u zahraničních příjmů z podílů na zisku apod. zvážit použití samostatného základu daně, který je podroben dani 15 % (namísto běžným sazbám 15 % a 23 %). Doporučujeme vyplňovat si přiznání k dani z příjmů na portálu EPO (přes Moje daně), který upozorní na značné množství chyb („Protokol chyb“). Po provedení kontroly je samozřejmě možné si soubor vytisknout a na finanční úřad ho donést i v papírové podobě.

Monika Lodrová

monika.lodrova@bdo.cz

NEZAPOMEŇTE SI ZAPSAT DO KALENDÁŘE: PŘEHLED PLÁNOVANÝCH SEMINÁŘŮ A WEBINÁŘŮ

I v roce 2022 jsme pro vás připravili sérii školení na téma příležitosti moderní doby v oblasti odpovědného podnikání, digitalizace, ale také přehled novinek v oblasti legislativy. Semináře se konají prezenčně a formě online webinářů. Prohlídněte si aktuální přehled seminářů BDO:

SEMINÁŘ: NOVINKY V OCHRANĚ OZNAMOVATELŮ: AKTUÁLNÍ RIZIKA A POVINNOSTI FIREM A VEŘEJNÉHO SEKTORU

- ▶ 24. února 2022
- ▶ 28. dubna 2022
- ▶ 19. května 2022

Zákon o ochraně oznamovatelů, který transponuje směrnici EU, měl nabýt účinnost 17. 12. 2021. Návrh zákona se ale nestihl projednat a směrnice tak nebyla implementována včas. Co to však znamená pro firmy a organizace? Na semináři navrhujeme efektivní řešení, jak tyto výzvy zvládnout a jak minimalizovat uvedená regulatorní a reputační rizika. Popíšeme také, jak nové povinnosti co nejlépe využít ve prospěch firmy nebo jak ochranu oznamovatelů propojit s existujícími rámci odpovědného podnikání (ESG).

Přednášející

- Stanislav Klika, Head of Risk Advisory Services

SEMINÁŘ: DIGITALIZACE VE FINANCÍCH

▶ 22. března 2022

Srdečně vás zveme na seminář, kde vám představíme možnosti automatizace a digitalizace v oblasti finančních procesů ve společnostech. Na semináři vám ukážeme, jaké činnosti lze zpracovat pomocí robotů a strojového učení. Na základě zkušeností z praxe vám ukážeme, jak využití robotizace a automatizace ovlivní zajištění zpracování ekonomických agend. Podíváme se, jaké technologie dnes pomáhají ve financích, jakou mají podobná řešení návratnost, dotkneme se i hlavních úskalí při jejich zavádění.

Přednášející

- Tomáš Kubiček, Partner
- Ondřej Beránek, Consultant

SEMINÁŘ: JAK SE ZORIENTOVAT V NOVÝCH „ZELENÝCH“ POVINNOSTECH A UDĚLAT Z NICH KONKURENČNÍ VÝHODU

▶ 23. března 2022

▶ 11. května 2022

Zelená dohoda pro Evropu (Green Deal), Fit for 55, taxonomie, NFRD, CSRD, SFRD, ESG... Už jste tyto pojmy slyšeli, ale není vám jasné, co se za nimi skrývá? Chtěli byste se dozvědět, jak tyto nové povinnosti ovlivní vaše podnikání? Zajímá vás, jak z nich vytěžit maximální výhody pro váš byznys? Nebo byste jen chtěli podnikat zodpovědně a zvažujete, jaké přístupy zvolit?

Přednášející

- Lucie Johaníková, Partner
- Stanislav Klika, Head of Risk Advisory Services

